

חוק הספרייה הלאומית, התשס"ח-2007*

פרק א': פרשנות

מטרת החוק	מטרתו של חוק זה לעגן את קיומה של הספרייה הלאומית בישראל, לקבוע את מטרותיה ותפקידה, להסדיר את פעילותה ולאפשר את פיתוחה לצורן מימוש מטרותיה.	.1
הגדרות	בחוק זה – "אוסף" – ספר או מקבץ של ספרים, וכן פריטים אחרים שאיסופם, שימורם או טיפולם הוא מטרות הספרייה הלאומית; "אוסף הספרייה" – אוסףים שבבעלות הספרייה הלאומית או שיש לה זכויות אחרות בהם;	.2
	"בנייה" מושבה של הספרייה" – בניית המשכן לאוסף הספרייה, או למימוש מטרותיה;	
	"גוף ציבורי" – גוף ללא כוונת רווח הפועל למטרות תרבות, חינוך, מדע או השכלה גבואה, או המיצג קהילות יהודיות מחוץ לישראל;	
	"האסיפה הכללית" – המועצה, ואולם לגבי החלטות לעניין הגדלת ההון הרשות – אסיפת בעלי המניות המחזיקים במניות לפי סעיף 8;	
	"החברה" – חברת הספרייה הלאומית שהוקמה לפי סעיף 6;	
	"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999 ¹ ;	
	"חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ² ;	
	"חוק המועצה להשכלה גבוהה" – חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 ³ ;	
	"חוק הספריות" – חוק הספריות (חובת מסירה וציוון הפרטים), התשס"א-2005 ⁴ ;	
	"מוסד להשכלה גבוהה" – מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה;	
	"מוסד ממלכתי" – כל אחד מאליה: (1) ההסתדרות הציונית העולמית; (2) הסוכנות היהודית לארץ-ישראל; (3) קרן קיימת לישראל; (4) קרן הייסוד – המגבית המאוחדת לישראל;	
	"המועצה" – מועצת הספרייה הלאומית כאמור בסעיף 10;	
	"נכס" – לרבות כל זכות נכס, ובכלל זה ספר או כל פריט אחר, שבבעלות הספרייה הלאומית או שהונכתה לה זכות אחרת בו;	
	"ספר" – כהגדתו בחוק הספריות, לרבות כתוב יד;	
	"ספרייה ציבורית" – כהגדתה בחוק הספריות;	

* התקבל בכנסת ביום ט"ז בנובמבר התשס"ח (26 בנובמבר 2007); הצעת החוק ודבריו הסבירו בצעות חוק הכנסת – 108, מיום י"ב בנובמבר התשס"ו (13 בדצמבר 2007), עמ' 102.

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

² ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

⁴ ס"ח התשל"ה, עמ' 230.

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 80.

"הוועדה" – ועדת החינוך התרבות והספרות של הכנסת;
"שר" – שר החינוך.

פרק ב': הספרייה הלאומית – מטרות ותפקידים

3. מטרות הספרייה הלאומית הן איסוף, שימור, טיפוח והנחלת של אוצרות ידע, מורשת ותרבות בכלל, ובוקה לארץ ישראל, למדינת ישראל ולעם היהודי בפרט.
4. תפקידים הספרייה הלאומית, לשם השגת מטרותיה –
(1) לאסוף, לשמר ולטפח את אוצרות הידע, המורשת והתרבות, ובכלל זה להרחיב ולהעшир את אוסף הספרייה;
(2) לאפשר לציבור בישראל ומהוצה לה, נגישות הולמת וסבירה לאוסף הספרייה, בין השאר, באמצעות טכנולוגיים מתקדמים;
(3) לשמש ספריית מחקר מרכזית בישראל בתחוםי מומחיותה, בהתאם למטרותיה, וכן לשמש ספריית המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים, בתחוםי מדעי הרוח, ובמיוחד מדעי היהדות, תרבותיות המזרח התיכון והאוניברסיטאות;
(4) להציג לפני הציבור הצוגות קבועות ומתחולפות של אוספים, לרבות אוסףים מושאלים;
(5) לקיים פעילות תרבותית, ספרותית וחינוכית המכוונת לציבור או לחלק ממנו, לרבות ציבור התלמידים במוסדות החינוך;
(6) להעניק, ככל שתמצא לנכון, יעוץ מקצועי בתחוםי מומחיותה, בהתאם למטרותיה, ובכלל זה לעניין ניהול הספריות של המוסדות להשכלה גבוהה, הספריות הציבוריות בישראל, וכן ספריות של קהילות יהודיות מחוץ לישראל;
(7) לקיים קשר מקצועני עם ספריות לאומיות, ספריות ציבוריות, ארכיבונים ומוסדות תרבות וחינוך, מחוץ לישראל;
(8) למלא כל תפקיד אחר הנדרש לשם השגת מטרותיה.
5. מקום מושבה של הספרייה הלאומית הוא ירושלים.

פרק ג': חברת הספרייה הלאומית ומוסדותיה

סימן א': חברת הספרייה הלאומית

6. שם מיומש מטרות הספרייה הלאומית כאמור בסעיף 3 וביצוע תפקידיה לפי סעיף 4, תוקם חברת הספרייה הלאומית שתפעיל את הספרייה הלאומית; החברה תוקם כחברה לתועלת הציבור לפי חוק החברות, ויחולו עליה, בכפוף להוראות לפי חוק זה, הוראות כל דין החלות על חברה כאמור.
7. במילוי תפקידיה תפעל החברה באופן עצמאי והוא תהיה בתחרורין לכלכל כתוב בעיניה, את עניינה במסגרת תקוננה ותקציבתה, ובכפוף להוראות לפי חוק זה.
8. (א) המניות בחברה יהיו בעלות המוניים בפסקאות (1) עד (3) להלן, בשיעורים המפורטים באוטן פסקאות:
(1) המדינה – 50 אחוזים מההון הרשות הראשוני;
(2) האוניברסיטה העברית בירושלים – 25 אחוזים מההון הרשות הראשוני;
(3) מוסדות מלכתיים או גופים ציבוריים שהמדינה והאוניברסיטה העברית בירושלים, כל עוד היא בעלת מניות בחברה, הסכימו עליהם – 25 אחוזים מההון הרשות הראשוני.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי בעל מניות בחברה להעביר את מניותיו למוסדות מלכתיים או לגופים ציבוריים, ורשאי דירקטוריון החברה להקצות מניות למוסדות או לגופים כאמור, וב└בד שהתקיימו כל אלה:

(1) המדינה והאוניברסיטה העברית בירושלים, כל עוד היא בעלי מניות בחברה, הסכימו להעבירה או להקצתה, לפי העניין;

(2) לאחר העבירה או הקצתה תמשיך המדינה להחזיק בשיעור המניות הגבוה ביותר;

(3) בהקצת מניות – האסיפה הכללית החליטה על הגדלת ההון הרשות הראשוני או ההון הרשות וטרם החלטה האמורה הוועגה לפניה עמדת המועצה לעניין זה.

(ג) המדינה והאוניברסיטה העברית בירושלים לא יסכימו להעבירה או להקצתה של מניות לגוף ציבורי, לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), אלא לאחר שוכנעו כי הגוף הציבורי מתאים להיות בעל מניות בחברה וכי הוא בעל יכולת לעמוד בתחריביות שנתל על עצמו כבעל מניות; הסכמת המדינה כאמור תינתן בהחלטת הממשלה, לאחר שהועגה לפניה עמדת החברה.

(ד) בכפוף להוראות כל דין, אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע העבירה או הקצתה של מניות לפי סעיף זה, בתמורה, לרבות לפי סעיף 545 לחוק החברות, בכפוף להוראות לפי סעיף 36.

(ה) לא יהיה תוקף להעבירה או להקצתה של מניות בחברה, שלא בהתאם להוראות סעיף זה.

(ו) בסעיף זה, "הון הרשות הראשוני" – ההון הרשות שייקבע בתקנון החברה במועד תחילת פעולתה.

(א) (1) החזקה במניות החברה לא תקנה זכות למניות דירקטורי או זכות הצבעה באסיפה הכללית, למעט לעניין הגדלת ההון הרשות של החברה, ובכלל זה תמנה את דירקטוריון החברה, ואולם היא לא תהיה האסיפה הכללית לעניין הגדלת ההון הרשות של החברה.

(2) המועצה תהיה האסיפה הכללית של החברה, ובכלל זה תמנה את דירקטוריון החברה, ואולם היא לא תהיה האסיפה הכללית לעניין הגדלת ההון הרשות של החברה.

(3) לחבריו המועצה יהיו נتونות זכויות ההצבעה באסיפה הכללית, למעט לעניין הגדלת ההון הרשות של החברה, וכן יהיו נتونות להם שאר הזכויות המוקנות לבני מניות לפי חוק החברות; לעניין הפעלת הזכויות כאמור, יראו כל חבר מועצה כמו שיש לו 1/14 מההון המונפק של החברה ומזכויות ההצבעה באסיפה הכללית שלו.

(4) בסעיף קטן זה, "האסיפה הכללית" – כמשמעותה בחוק החברות.

(ב) בלי לגרוע מהזכויות הנتونות לחבריו המועצה לפי סעיף קטן (א), יהיו נتونות לבני המניות בחברה זכויות אלה בלבד:

(1) הזכות לדריש כניסה האסיפה הכללית לפי סעיפים 63 עד 65 לחוק החברות, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(א) הזכות לפי סעיף 63 לחוק החברות תהא נתונה לבני מניות בחברה, אחד או יותר, שלא עשרה אחוזים לפחות ממניות החברה;

(ב) הזכות לפי סעיף 64 לחוק החברות תהא נתונה לכל אחד מבני מניות שדרשו את כניסה האסיפה הכללית לפי סעיף 63 לחוק החברות;

זכויות בעלי המניות 9.
וסמכויות האסיפה
הכללית

- (2) הזכות לבקש לכלול נושא בסדר היום של האסיפה הכללית, לפי סעיף 66 לחוק החברות, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: הזכות כאמור תהא נתונה לכל אחד מבני הمانנות בחברה;
- (3) הזכות לעיין במסמכי החברה ולדורוש מידע לפי סעיפים 184 עד 187 לחוק החברות;
- (4) זכויות לפי הפרק השלישי לחוק החברות;
- (5) זכויות משתתף לפי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983⁶, בכפוף להוראות לפי חוק זה;
- (6) זכויות העבאה באסיפה הכללית לעניין הגדלת ההון הרשות;
- (7) זכויות אחרות הנקבעות לבעל מניות לפי כל דין, שיקבע שר המשפטים, באישור הוועדה.

סעיף ב': מוסדות

מוסצת הספריה
הלאומית

10. (א) מועצת הספריה הלאומית תהיה בת 14 חברים ואלה הם:
- (1) נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים והוא יהיה יוושר ראש;
 - (2) נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים;
 - (3) עובד מדינה בתפקיד בכיר, בעל מומחיות בתחום מתחומי תפקידיה של הספריה הלאומית, שימנה השarra;
 - (4) איש ציבור המיציג את יהדות התפוצות, שתמנה הסוכנות היהודית לארכ' ישראל;
 - (5) איש סגל בכיר באוניברסיטה העברית בירושלים, בעל מומחיות במדעי היהדות, שימנה נשיא האוניברסיטה;
 - (6) איש סגל בכיר במוסד להשכלה גבוהה שאינו האוניברסיטה העברית בירושלים, בעל מומחיות במדעי הרוח, שתמנה המועצה להשכלה גבוהה;
 - (7) חבר המועצה הישראלית לתרבות ואמנות, כמשמעותו בחוק התרבות והאמנות, התשס"ג-2002⁷, בעל מומחיות ומעמד בתחום מתחומי תפקידיה של הספריה הלאומית, שתמנה המועצה האמורה;
 - (8) חבר המועצה לספריות ציבוריות, כמשמעותה בחוק הספריות, בעל מומחיות ומעמד בתחום מתחומי תפקידיה של הספריה הלאומית, שתמנה המועצה האמורה;
 - (9) חבר מועצת המוזונים, כמשמעותה בחוק המוזונים, התשמ"ג-1983⁸, בעל מומחיות ומעמד בתחום מתחומי תפקידיה של הספריה הלאומית, שתמנה המועצה האמורה;
 - (10) חבר מועצת הארכיאונים העליון כמשמעותה בחוק הארכיאונים, התשטו'-1955⁹, בעל מומחיות ומעמד בתחום מתחומי תפקידיה של הספריה הלאומית, שתמנה המועצה האמורה;

⁶ דין מדינת ישראל, נוסח חדש 37, עמ' 761.

⁷ ס"ח התשס"ג, עמ' 64.

⁸ ס"ח התשמ"ג, עמ' 113.

⁹ ס"ח התשטו', עמ' 14.

<p>(11) בעל מומחיות בתחום המשק, הנהלה או הכללה, שימנה נגיד בנק ישראלי;</p> <p>(12) שלישה אנשי רוח וספר, מהם אחד לפחות הנמנה עם האוכלוסייה הערבית, הדרוזית או הצ'רקסית, ואחד לפחות הנמנה עם אחת מקבוצות העולים ובכיה בתרכותה, שימנה השיר לאחר התיעצותם עם גופים העוסקים בתחום מתחומי תפקידיה של הספרייה הלאומית, לרבות גופים המייצגים את עניינם של ציבור המשתמשים בספריה הלאומית.</p> <p>(ב) נעדר היושב ראש מישיבת המועצה, תבחר המועצה באחד מחבריה לנحال את אותה ישיבה.</p>	<p>נאמנות ואייתלות של חבר המועצה</p>
<p>חבר המועצה יפעל בנאמנות ויפעל שיקול דעת עצמאי ובלתי תלוי במילוי תפקידו במועצה, והכל באופן שיבטיח תפקוד מקצועי, עצמאי ובלתי תלוי של הספרייה הלאומית; חבר המועצה לא יציג את בעלי המניות בחבריה, את מי שימינה אותו לחבר מועצה או את הגוף שמתוקף תפקידו בו הוא חבר מועצה, ולא יהיה שלו של מי מהם.</p> <p>(א) לא יתמנה ולא יכהן כחבר המועצה מי שעלו לחיימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקידו אחר שלו.</p> <p>(ב) חבר המועצה יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המועצה, אם הנושא הנדון בהם עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר המועצה לא יטפל בסוגרת תפקידו במועצה בנוגע גם מחוץ לישיבות המועצה.</p> <p>(ג) התברר לחבר המועצה כי נושא הנדון בישיבה של המועצה או המטופל על ידו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), יודיע על כך ליושב ראש המועצה, וימנע מהשתתפות בישיבות המועצה באותו נושא או מטיפול בו.</p> <p>(ד) בסעיף זה –</p> <p>"עניין אישי" – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף לחבר המועצה או קרויבו מנהלים או עובדים אחרים, בזכות למנות מנהל או בזכות הצבעה; שלג, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות הצבעה;</p> <p>"קרוב" – בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות, או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המועצה.</p>	<p>ניגוד עניינים</p>
<p>(א) תקופת כהונתו של חבר מועצה תהיה ארבע שנים וניתן לשוב ולמנתו לתקופות כהונה נוספות, ובכלל שלא ימונה חבר מועצה מהמנויים בסעיף 10(א)(4) עד (12) ליותר משתי תקופות כהונה רצופות.</p> <p>(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), כהונתם של חברי המועצה המנויים בסעיף 10(א)(1) ו-(2) יהיה כל עוד הם מכחנים בתפקיד שמתוקפו הם חברי מועצה.</p> <p>(ג) חבר המועצה ייחד לכהן לפני תום תקופת כהונתו בהתקיים אחד מכל מהלך:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) הוא התפטר ממשירות כתוב התפטרות לישוב ראש המועצה; (2) הוא חדל להיות חבר בגוף שמתוקף תפקידו בו הוא מונה לחבר המועצה; (3) הוא הורשע בעבירה שבשל מהוותה, חומרתה או נסיבותה, סבורה המועצה, לאחר התיעצותם עם היועץ המשפטי לממשלה, כי אין הוא ראוי להמשיך בכהונתו; 	<p>תקופת כהונה</p>
<p>(1) הוא התפטר ממשירות כתוב התפטרות לישוב ראש המועצה;</p> <p>(2) הוא חדל להיות חבר בגוף שמתוקף תפקידו בו הוא מונה לחבר המועצה;</p> <p>(3) הוא הורשע בעבירה שבשל מהוותה, חומרתה או נסיבותה, סבורה המועצה, לאחר התיעצותם עם היועץ המשפטי לממשלה, כי אין הוא ראוי להמשיך בכהונתו;</p>	<p>הפסקת כהונה</p>

(4) מי שMININA את חבר המועצה החליט על ההחלטה כהונתו, וב└בד שלא יחולית כאמור אלא לאחר שהמועצה פנתה אליו בבקשת לעשות כן, בהתקיים אחד מآلיה:

(א) נבחר מחבר המועצה למלא את תפקידו;

(ב) חבר המועצה אינו ממלא ברואו את תפקידו;

(ג) חבר המועצה נעדר משלוש ישיבות רצופות של המועצה, ולדעתו יושב ראש המועצה לא הייתה סיבה סבירה להעדרו;

(ד) הוגש נגד חבר המועצה כתב אישום בעבירה כאמור בפסקה (3).

(ב) ב└לי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), רשיי היועץ המשפטי לממשלה לקבוע כי התקיימה עילה להפסקת כהונתו של חבר המועצה, המנויה בסעיף קטן (א)(3), או לדריש מי שMININA את חבר המועצה להפסיק את כהונתו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(4). אף אם המועצה לא עשתה כן.

15. (א) חدل נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים או נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים לבןין כחבר המועצה, יכהן במקומו חבר אחר מבין חברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, שתמנה האקדמיה, או רקטור האוניברסיטה העברית בירושלים, לפי העניין, והכל כל עוד לא הוסרה המניעה לכהונתו של חבר המועצה או לא מונה אדם אחר לתפקיד האמור.

(ב) חדל לבןין חבר מחברי המועצה, שאינו מינוי בסעיף קטן (א), או שאינו יכול לבןין בה, ייפעל מי שMININA את חבר המועצה למנותו חבר מועצה אחר תחתיו.

16. חבר המועצה יהיה זכאי להחזר הוצאות שתשלמו לו החברה לפי מספר היישוב שבןין השתתף, בהתאם להוצאות המשולמות לדירקטוריון מקרוב הציור לפי חוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחייבים, וב└בד שאינו מקבל ממוקור אחר החזר הוצאות.

17. המועצה תתכנס פעמיים בשנה לפחות, ורשות היא לקבוע את סדרי עבודתה, ככל סדרי עבודתה של המועצה

שלא נקבע לפי חוק זה.

18. קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה ופעולותיה לא יפגעו מחמת שנחפנה תוקף פעולות מקומו של חבר בה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

19. (א) דירקטוריון החברה יהיה בן 11 חברים לפחות ולא יותר מ-15 חברים, כמפורט דירקטוריון החברה להלן:

(1) שישה חברים מהם אנשי סגל אקדמי במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה, ובهم: כל עוד האוניברסיטה העברית בירושלים היא בעלת מניות בחברה – שלשה אנשי הסגל האקדמי באוניברסיטה העברית בירושלים, ואחד מהם לפחות בתחום מדעי היהדות, ואם האוניברסיטה העברית בירושלים אינה בעלת מניות כאמור – איש סגל אקדמי אחד באוניברסיטה העברית בירושלים;

(2) שלושה חברים בעלי מעמד וניסיון בתחום המשק, ניהול או הכלכלה;

(3) חבר אחד שהוא מומחה בתחום הספרנות;

(4) חבר אחד בעל מיעמד וניסיון בתחום החינוך והתרבות;

(5) נוסף על האמור בפסקאות (1) עד (4), יכול שימושו עד ארבעה חברים נוספים, מהתחרומיים המנויים בפסקאות (2) עד (4), וב└בד שלא ימננו לפי פסקה זו יותר משני חברים לפי כל אחת מארבע פסקאות.

(ב) הדירקטוריים יתמננו לאחר התיעיות עם הוועדה לביקורת מינויים לפי סעיף 60א לחוק החברות הממשלתיות, שתבחן את כשרותם והתאמתם של המועמדים לכהונת דירקטוריון בהתאם להוראות חוק זה; החלטה הוועדה לביקורת מינויים שלא להמליץ על מועמד מפאת אי-כישורונו, לא ימנה המועמד למשרת כאמור.

(ג) הדירקטוריון יבחן מבין חבריו, את יו"ש וראש הדירקטוריון; המינוי טעון אישור האסיפה הכללית.

(ד) בכפוף להוראות כל דין, יקבעו בתקנון החברה הוראות לעניין כהונתו של דירקטוריון, לרבות הוראות לעניין מניעת ניגוד עניינים והוראות לעניין תקופת הכהונה ופקיעתה, ובלבך שתקופת הכהונה לא תעללה על שלוש שנים, ואולם דירקטוריון שתקופת כהונתו נסתיימה, ניתן לשוב ולמנותו לתקופות כהונה נספנות, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון החברה.

20. המנהל הכללי
והמנהל האקדמי
(א) דירקטוריון החברה ימנה את המנהל הכללי של החברה.
(ב) הדירקטוריון רשאי להחליט כי לחבריה יהיה גם מנהל אקדמי; החלטת הדירקטוריון כאמור ימנה את המנהל האקדמי ויקבע את תפקידיו.

21. חבר עמיתי כבוד
(א) האסיפה הכללית רשאית להחליט על מינוי חבר עמיתי כבוד שיכלול חברים בעלי מעמד ציבורי בתחום האקדמי או בתחום ההוגות, וכן חברים בעלי מעמד בתחום העשייה הציבורית או בתחום העסקים בישראל או מחוץ לה; ההחלטה האסיפה הכללית על מינוי חבר עמיתי כבוד, תמנה את חבריו.
(ב) בתקנון החברה יקבעו הוראות לעניין מינויו, הרכבו ותפקידו של חבר עמיתי הבודה, ככל שהאסיפה הכללית החלטה על מינויו, ובכלל זה הוראות בדבר תקופת הכהונה של חבריו והעברתם מכהונתו.
(ג) האסיפה הכללית והדирקטוריון של החברה רשאים להסתיע, בכל עניין המצויה בתחוםי תפקידיהם, בחבר עמיתי הבודה, ובלבך שלא יעבירו לו מתפקידיהם על פי דין.
(ד) החברה רשאית להעביר לחבר עמיתי הבודה את הדוחות הכספיים שלח ואות תכנית העבודה השנתית והרבישנתית שלה.

פרק ד': **נגישות לאוטפי הספרייה**

22. נגישות לאוטפי
הספרייה
(א) המנהל הכללי של החברה, לאחר התיעיות עם המנהל האקדמי, ככל שמנונה, ובאישור הדירקטוריון, יגבש כללים במגמה לאפשר לציבור, ככל הנינתן, נגישות הולמת וסבירה לאוטפי הספרייה, בהתאם לעקרונות של שוויון.

- (ב) המנהל הכללי, רשאי לקבוע כללים כאמור בסעיף קטן (א) הוראות שונות לסוגים שונים של משתמשי הספרייה, בין השאר בשים לב לצורכייהם.
(ג) כללים כאמור בסעיף קטן (א), יגובשו לאחר שניתנה הזדמנות סבירה לגופים המייצגים את עניינו של ציבור משתמשי הספרייה, להביע את עמדותיהם לפני המנהל הכללי.

23. שימושים מותרים
לספרייה הלאומית
אל:
(א) על אף האמור בכל דין, פולחה כמפורט להלן מותרת לספרייה הלאומית למטרות:

(1) עשיית שני עותקים של יצירה, שחוק הספרים חל עליה, ועתוקיה לא נמסרו בספרייה הלאומית מכל סיבה שהיא; הספרייה תהא רשאית לעשות עותקים כאמור לאחר שפנתה למי שחייב עליו חובת מסירה לפי חוק הספרים, ככל שזהותו ידועה, והוא לא מילא את חובתו;

- (2) ה החלפת עותק של יצירה, שהיה בידי הספרייה הלאומית לאחר שנמסר לפוי חוק הספרים, ואבاه, הוושמו, או נעשה בלתי ראוי לשימוש;
- (3) העתקה לצורכי שימוש, בכל דרך שהיא, של יצירה שעותק ממנה נמצא בידי הספרייה הלאומית או שלספריה יש גישה אליה, ובלבך שלא יעשה בעותק לשימור שימוש בעותק נוסף על העותקים בספריה ולענין יצירה בספריה יש גישה אליה – כל עוד בספריה יש אפשרות גישה כאמור;
- (4) העתקה לצורכי שימוש של אתרי אינטראקטנט או של יצירות המוצויות בהם; גישה לציבור לעותקים שנعواו לפי פסקה זו, תהיה לפי תנאים מסוימים שיקבע שר המשפטים, בהסכמה השר; הוראות כאמור ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בהשפעתן על בעלי זכות היוצרים ביצירות.
- (ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מההוראות לפי דין אחר המתיירות בספריה הלאומית לבצע העתקה של יצירות.

פרק ה': נכסים ופירוק

סעיףן א': נכסים

- .24. (א) דירקטוריון החברה יסוג את הספרים והפריטים الآחרים שבאוסף הספרייה מגבלות על ביצוע עסקאות בנכסים (בסטיפ זה – פריטי ספריה), וראשי הוא לקבע סיווג שונה עסקאות שונות.
- (ב) סיווג כאמור בסעיף קטן (א) בכלל, בין השאר, פריטי ספריה שאין בוצע בהם עסקה, פריטי ספריה שאין כל מגבלה על ביצוע עסקה בהם ופריטי ספריה שיש מגבלה על ביצוע עסקה בהם, לרבות דרישת אישור מראש של העסקה על ידי גורם כלשהו, ובכלל זה האסיפה הכללית, הדירקטוריון או המנהל הכללי.
- (ג) האסיפה הכללית רשאית לסוג את פריטי הספרייה, כולם או חלקם, לפי הוראות סעיפים קטנים (א) ו(ב), בשינויים המחויבים; סיווג האסיפה הכללית כאמור, יהול הסיווג שקבע הדירקטוריון לפי הסעיפים הקטנים האמורים, בכפוף לסיוג שקבע האסיפה הכללית.
- (ד) (1) החברה תאפשר קבלת מידע על אודוט סיווג פריטי הספרייה והמגבלות הנובעות מסיווג זה על ביצוע עסקאות בהם.
- (2) בבואה לבצע עסקה בפריט ספריה מסוים תמסור החברה מידע על אודוט סיווגו והמגבלות הנובעות מסיווג זה.
- (3) בלי לגרוע מההוראות סעיף קטן זה, ראשי גורם המבקש להתקשרות בעסקה עם החברה לגבי פריט ספריה מסוים, לבקש מידע בדבר סיווגו, והחברה תמסור לו את מלאה המידע שבקיש כאמור בתוך 14 ימים מיום שהתקבלה בקשה.
- (ה) לעסקה בפריט ספריה בנגדור למגבלות הנובעות מסיווגו לפי סעיף זה, לא יהיה תוקף, אלא אם כן הייתה העסקה טעונה אישור, והאישור הנדרש נתתקבל בדיעה.
- (ו) בסעיף זה, "עסקה" – מכירה, השכלה או השאלה של פריט ספריה או העברת זכות בו בכל דרך אחרת.

- .25. (א) נכס הספרייה הלאומית אינם ניתנים לשubarוד.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאית החברה לשubarוד נכס מסוים שאינו חיוני להבטחת פעילותה התקינה של הספרייה, ובלבך שאינו ספר או פריט אחר שבאוסף הספרייה או שאינו בניין מושבה של הספרייה.

(ג) שעבוד כאמור בסעיף קטן (ב) טעון אישור מוקדם של הדירקטוריון; האישור יינתן לכך שהנכסים אינם חיוני להבטחת פעילותה התקינה של הספרייה וכן כי הוא ניתן לשעבוד, ורשי הדירקטוריון ליתן אישור כאמור לנכס מסוים או לסוג נכסים.

26. עיקול זכויות עיבובן. הנכסים המנויים להלן אינם ניתנים לעיקול ולא תחול עליהם זכות עיבוב:

(1) ספרים ובפריטים אחרים שבאוסף הספרייה;

(2) בנין מושבה של הספרייה;

(3) כל נכס אחר שהוא יהודי בספריה, החיוני לפעילותה התקינה, בהתאם להוראות שקבע השם, בהסכם שר המשפטים.

סעיף ב': פירוק

27. פירוק החברה. (א) החברה תפרק בידי בית משפט בלבד לפי הוראות פרק י'ב לפקדות החברות, וב בלבד שלא תוגש בקשה פירוק על ידי החברה או על ידי בעל מניות, אלא בהסכם המדינה שתינן בהחלטת הממשלה.

(ב) נוסף על העילות לפירוק הקבועות בכל דין ולפי החלטת הממשלה, רשאית המדינה להגיש בקשה לבית המשפט לפירוק החברה, אם שוכנעה שהחברה אינה מגשימה את מטרותיה או שאין עוד צורך בקיומה; היתה האוניברסיטה העברית בירושלים בעלת מניות, תוגש הבקשה בהסכםתה.

(ג) החברה אינה רשאית להביא לחיסולה בכל דרך, לרבות בדרך של מיזוג, פשרה או הסדר, אלא לפי הוראות חוק זה לעניין פירוק החברה.

28. דין נכסים בפירוק. (א) זכויות החברה בספרים ובפריטים אחרים שבאוסף הספרייה, וכן זכויות החברה בבניין מושבה של הספרייה לא יהיו חלק מנכסי החברה הועמדים לחולקה בפירוק; זכויות כאמור יועברו, עם פירוק החברה, על פי הוראות בית המשפט, לתאגיד אחר שבית המשפט שוכנע כי יש באפשרותו להפעיל את הספרייה בהתאם להוראות חוק זה, או, אם לא נמצא תאגיד כאמור, לחברת בת של האוניברסיטה העברית בירושלים, והכל כפי שיקבע בית המשפט, ולאחר שניתנה לוועץ המשפט לממשלה ולאוניברסיטה העברית בירושלים הזומנות להביע את עמדתם; הועברו הנכסים האמורים לתאגיד או לחברת בת כאמור – יחולו הוראות חוק זה, בשינויים המחייבים, כפי שיקבע בית המשפט.

(ב) לאחר שנפערו הזכויות החברה לנושיה במלאם תועבר יתרת נכסי החברה הועמדים לחולקה בפירוק, לתאגיד או לחברת בת כאמור בסעיף קטן (א); הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי נכס שנקבע, במועד העברתו לחברת, בהסכם או בתיקון החברה, כי הוא יועבר לאחר הפירוק לאדם שהעבירו לחברת (בסעיף קטן זה – המעביר) או לאדם אחר שקבע המעביר.

פרק ו': תקופת הפעלה והחברה הבת

29. תקופת הפעלה והחברה הבת. (א) על אף הוראות חוק זה, בשלוש השנים שלאחר יום התחילת או משך תקופה אחרת אם נקבעה לפי סעיף קטן (ג), תופעל הספרייה הלאומית בידי חברה בת של האוניברסיטה העברית בירושלים (בחוק זה – תקופת הפעלה).

(ב) החברה הבת תוקם בתוך שישה חודשים מיום התחילת ותיקרא "ספרייה הלאומית" (בחוק זה – החברה הבת).

- (ג) השר רשאי לקבוע, בצו, לפי פניהו נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, או יושב ראש הנהלה הציבורית של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי או יושב ראש הדירקטוריון של החברה הבת, לפי העניין, ובאישור הוועדה, מועד אחר להקמת החברה הבת או תקופת הלאמיות בידי החברה הבת.
- (ד) הוראות חוק זה יחולו על החברה הבת, בשינויים המוחייבים, למעט הוראות סעיפים 8 עד 18 ו-19(ב), ובבלבד שמניות החברה הבת יוחזקו במילואן על ידי האוניברסיטה העברית בירושלים ולא יהיה ניתן להעביר מנויות או זכויות כלשהן במנויות, או להקצות מנויות בחברה הבת עד לתום תקופת הפעלה.
- (ה) העברת בעלות, החזקה או זכויות שימוש באוספים או בנכסים, מבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי שבאוניברסיטה העברית בירושלים לחברת ולחברה, יוסדרו בהסכם בין האוניברסיטה העברית בירושלים וחברה הבת, לשם מימוש מלא ובאופן הולם של מטרות חוק זה והוראותיו.
- (ו) החברה הבת תעשה כל שביכולתה לאפשר את תחילת פעילותה של החברה בהתאם להוראות חוק זה.
- (ז) עד תום תקופת הפעלה יסכימו ביןין המדינה והאוניברסיטה העברית בירושלים על הוראות תקנון החברה, יוקבעו אילו מההוראות התקנון לא יהיו ניתנות לשינוי אלא בהסכמה המדינה והאוניברסיטה; האוניברסיטה תבצע את הפעולות הנדרשות לשם כניסה לתוקף של הוראות התקנון בתום תקופת הפעלה.
- (ח) ישנה חודשים לפני תום תקופת הפעלה יפעלו נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים והמנהל הכללי של משרד החינוך, למינוי חברי המועצה על ידי הגופים הממנים, ולהקמת המועצה הראשונה, וזאת עד לתום תקופת הפעלה; בתום תקופת הפעלה תחול המועצה במילוי תפקידיה לפי חוק זה, אף אם טרם הושלם מינויו או חל פג במעמדו מי מחבריה או נתפנה למקום, ובבלבד שלפחות שליש מחבריה מונו.
- (ט) בתום תקופת הפעלה תופעל הספרייה הלאומית על ידי החברה.
30. העברת נכסים מהאוניברסיטה העברית בירושלים לחברת וממהחברה הבת לחברה, לפי הוראות חוק זה, תהיה פטורה מכל אגרה, מס, הילט, או תשלום חובה אחר שיש לשולם לפי כל דין בשל העברה כאמור, ולענין זה תבוא החברה או החברה הבת במקום האוניברסיטה לכל דבר ועניין, לרבות לעניין פחת, מחיר מקורי ויום רכישה.
31. (א) המדינה, האוניברסיטה העברית בירושלים, החברה וממהחברה הבת, יפעלו בהתאם להוראות הקבועות בפרק זה ובתוספת, כדי להבטיח שתום תקופת הפעלה תופעל הספרייה הלאומית לפי חוק זה.
- (ב) המדינה והאוניברסיטה העברית בירושלים רשאית להסכים ביןין על דרך אחרת מזו הקבועה בתוספת לתחילת פעילותה של החברה לפי הוראות חוק זה, ובבלבד שמתום תקופת הפעלה לא תופעל הספרייה הלאומית אלא במסגרת חברה לתועלת הציבור המקיים את הוראות חוק זה; הסכימו המדינה והאוניברסיטה כאמור, רשאי השר לתקן, בצו, באישור הוועדה, את התוספת, בהתאם להסכמה כאמור.
32. בתום 18 חודשים מיום התחלת תדווח החברה הבת לוועדה על פעילותה, לרבות דיווח לכנסת הפעולות שננקטו לשם יישום הוראות חוק זה והפעלת הספרייה הלאומית באמצעות החברה בתום תקופת הפעלה.

פרק ז': הוראות שונות

שמירת זכויות

33. (א) (1) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מבעלות האוניברסיטה העברית בירושלים באופשי הספרייה או בנכסי הספרייה הלאומית, לרבות בגין המשמש את הספרייה הלאומית (בטעיף זה – נכס הספרייה) או מזכויות אחרות הנთונות לה בהם; הקניית זכויות בגין הספרייה ואופן החזקתם וניהולם, יוסדרו בהסכם כאמור בסעיף 29(ה), וזכויות האוניברסיטה והחברה בגין האמורים יהיו בהתאם להסכם כאמור.

(2) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מכל זכות הנთונה לגורם אחר בגין הספרייה.

(ב) אין בהוראות חוק זה, לרבות הוראות סעיף קטן (א), כדי לפגוע בהוראות חוק העתיקות, התשל"ח-1978.¹⁰

34. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע מהחברה לגייס תרומות, לקבל עיזובנות או הכנסתות אחרות, וכן לגבות תשלוםים בעבור שירותיה; הוראות לעניין זה ייקבעו באישור הדירקטוריון.

35. הוראות החוקים המפורטים להלן יחולו על החברה, נושא משרה בה ועובדיה, לפי העניין, בהתאם להתקנות חברה ממשלתית, בהגדורתה בחוק החברות הממשלתיות:

(1) חוק שווי זכויות האישה, התשי"א-1951¹¹;

(2) חוק UBODת הנועה, התשי"ג-1953¹²;

(3) חוק העונשין, התשל"ז-1977 – ההוראות החלות על עובדי ציבור¹³;

(4) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979¹⁴, ואולם אם הוחלו הוראות החוק האמור על בעלי משרות ותפקידים בחברה בצו לפי סעיף 4ב' לחוק האמור – בשינויים אלה: בסעיף 2 לאותו חוק, בכל מקום, במקום "לקניין המדינה" יקראו "לקניין החברה", במקום ל"օצער המדינה" יקראו "לחברה", במקום "בעבור המדינה" יקראו "בעבור החברה" ובמקום "מأוצר המדינה" יקראו "מחברה";

(5) חוק הגבלת פרסומים (גופים ציבוריים), התשנ"ו-1996¹⁵;

(6) חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינhal התקין), התשנ"ז-1997¹⁶;

(7) חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹⁷;

(8) חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁸;

(9) חוק השימוש בתאריך העברי, התשנ"ח-1998¹⁹.

תרומות והכנסות
אחרות

תחולת דין על
החברה, נשי
משמעות
marshra bah vovedia

¹⁰ ס"ח התשל"ח, עמ' .76.

¹¹ ס"ח התשי"א, עמ' .248.

¹² ס"ח התשי"ג, עמ' .115.

¹³ ס"ח התשל"ז, עמ' .226.

¹⁴ ס"ח התש"ם, עמ' .2.

¹⁵ ס"ח התשנ"ג, עמ' .108.

¹⁶ ס"ח התשנ"ג, עמ' .66.

¹⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' .152.

¹⁸ ס"ח התשנ"ט, עמ' .226.

¹⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' .312.

- .36. שר המשפטים רשאי, לאחר התיעצות עם שר החינוך ובאישור הוועדה, לקבע, בכתב, סיגים לתחולת חוק החברות כי חלק מהוראות פרק ראשון א' לחלק התשייע לחוק החברות, לא יהולו על החברה, או שיחולו בשינויים שיקבע, והכל בכלל או לתקופה שיקבע, ואולם לא יקבע כאמור לעניין סעיפים 345א עד 345ט, 345ג, 345ייד, עד 345טז עד 345ייח, 345ב(א), 345כ' עד 345ב' וכן 345ב' לחוק החברות.
- .37. הוראות חוק החברות הממשלתיות וכל הוראה על פי דין החלה על חברה ממשלתית או על חברה מעורבת, לא יהולו על החברה, אלא אם כן נאמר אחרת בחוק זה.
- .38. החברה היא גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסף משולב]²⁰.
- .39. בפקודת העיתונות²¹, בסעיף 8(1), במקום "ቤת הספרים הלאומי והאוניברסיטאי" יבוא "לספריה הלאומית".
- .40. בחוק הספרים –²²
- (1) בסעיף 2, במקום "ቤת הספרים הלאומי והאוניברסיטאי" יבוא "הספריה הלאומית";
- (2) בסעיף 7, בכל מקום, במקום "ቤת הספרים הלאומי והאוניברסיטאי" יבוא "ספריה ללאומית" ובמקום "ቤת הספרים הלאומי והאוניברסיטאי" יבוא "הספריה הלאומית".
- .41. השר ממונה על ביצוע חוק זה.
- .42. תחילתו של חוק זה ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) (בחוק זה – יום תחילת התחלתה).

תוספה

(סעיף 31)

- בתום תקופת הפעלה תבצע החברה הקצת מנויות ללא תשלום למינה, כדי להבטיח את קיום הוראות סעיף 8(א).
- בתום תקופת הפעלה יהיו לחברה כל הזכיות שהועברו לחברה בהתאם כאמור בסעיף 29(ה), ובכל זאת שוחקתה לחברה בתקופת הפעלה.
- הדריקטורין המכון בחברהabit תום תקופת הפעלה ימשיך בכהונתו, ווראו אותו כדירקטוריון שמונה על ידי האסיפה הכללית הראשונה של החברה, והוא יכהן במשך שנה מתחום תקופת הפעלה; האסיפה הכללית רשאית להעביר את הדירקטוריון כאמור או את מי מחבריו מתפקידם.

יולי תמייר
שרת החינוך

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

²⁰ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

²¹ חוקי א", ברק ב', עמ' (ע) 1191, (א) 1214; ס"ח התשס"א, עמ' 82.

²² ס"ח התשס"א, עמ' 80; התשס"ה, עמ' 262.